

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

Y 19 centaus paper en l' isla de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA 8 rals, Cuba y Puerto-Rico, 16 rals, Estranger, 18 rals.

COSAS DEL DIA.

La fábrica del cólera espanyol continua funcionant.

A D. Joseph li han regalat un bè... Gente con gente.

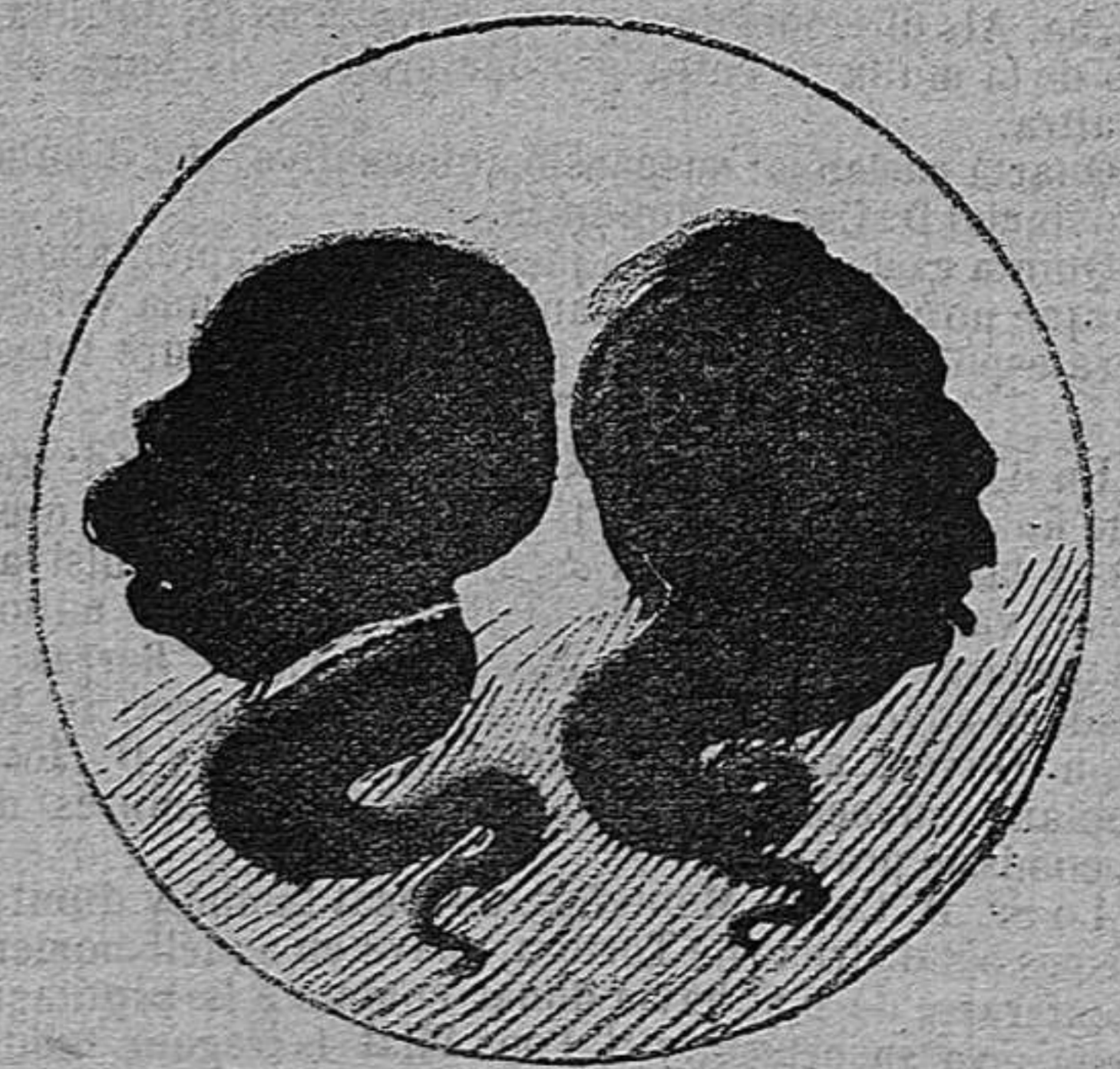
De Barcelona á Port Bou y de Port Bou á Barcelona... 25 duros diaris... ¡Quina ganga Doctor Lluhent!..

Temistocles Letamendi, héroe de las guerras médicas.

D. Joan no 's cansa may y segueix fent catúfols.

Dos cassos de cólera democrátich que son los que donan més cuidado al govern.

PONS PILAT DE TARRAGONA.

TARRAGONA, per si no ho sabian, es una ciutat espanyola. Que per lo que vaig a contarlos no 's figuressen que hi ha un'altra Tarragona a la Xina, ó a la Persia, ó al Turkestan, ó a qualsevol altre país del Assia ahont está en vigor y es admès per l' us lo règimen despòtich.

Perque lo que ha succehit y está succehit a Tarragona es garrafal, es inconcebible.

Allà, com en totes las capitals de provincia, hi ha un pretor, un Pons Pilat fet a imatge y semblansa del cònsul antequera. Lo Pons Pilat tarragoni es un vell del morro-fort, ex-diputat del temps de'n Gonzalez Bravo y ab unas patillas tant ó més llargas que la paciència del poble espanyol baix lo domini de la faramalla conservadora.

Hi ha ademès una Diputació provincial de la qual forman part alguns amichs del govern y altres que ho son avants que tot de la provincia y dels districtes que representan.

Hi ha, finalment, entre altres, dos periòdichs liberals: *El Sufragio* y *La Opinion*.

Aquí tenen los personatjes... Are aném al dram a.

Un dia al cònsul antequera va passarli pèl calanyès que a Tarragona havia de haverhi cólera. *Et colerum factum fuit.*

Pons Pilat va dir: — ¿Vols un cólera? Donchs ja está fet. ¿Qué més necessita? ¿Acordonar algunas poblacions? Donchs ja están acordonadas. ¿Vols res més? ¿Desitjas que la Diputació provincial voti una cantitat per fer frente a la epidemia? Dónala per votada.

Y en efecte, la Diputació, baix l' impresió del primer moment, va votar la cantitat que se li demanava. Pero després va veure que allò era un cólera de camama; va comprendre 'ls inmensos perjudicis que ab tot aquell desgavell s'ocasionavan a la provincia, hasta al extrem de que en alguns pobles fins quedavan privats de recullir los fruyts de la terra y no sols va rotarse, deixant sens efecte la consignació de la aludida cantitat, sinó que va acordar dirigir una atenta representació al ministre, demanantli que no 's deixés sorprendre per las noticias exageradas que tal volta se li comunicavan, respecte a la salut pública de la provincia.

En aquest punt lo Pons Pilat tarragoni va recordarse del seu apellido, y com a Castañeda que 's diu, va comensar a repartir castanyas.

Primera castanya: delegar als diputats rebeldes per que 's trasladin als pobles acordonats. Los diputats no admeten la delegació, no per por a un cólera que no existeix, sinó per lo que tè de absurda y abusiva. No hi ha governador a Espanya que pugja obligar a cap ciutadà a mudar de domicili sens previa sentència judicial. Los diputats no 's van moure de casa seva.

Segona castanya: multa de cinch centas pessetas a cada un d' ells. Una multa infundada, sense dret ni rahò, superior a lo que determinava la mateixa llei provincial, farisaicament interpretada. Los diputats se quedan tant tranquils y sense pagar la multa.

Tercera castanya: als periòdichs *El Sufragio* y *La Opinion* que combaten ab energia 'ls actes del Pons Pilat tarragoni, un altra multa de 2,000 microbes per barba. Als directores de aquests periòdichs la notificació de la multa 'ls entra per una orella y 'ls surt per l' altra.

Quarta castanya: suspensió gubernativa del diputat provincial D. Carlos Montañés.

Quinta castanya: pero aquesta mereix capitol apart, perque no va ser una castanya sola, sinó una verdadera espolsada, que jo fins crech que van caure totes.

Un dia d' aquests lo Pons Pilat tarragoni, roig d' ira, que fins lo barret de copa li tremolava sobre las orellas y las patillas blancas se li agitavan convulsivament, va presidir la comissió provincial y a lo millor va declarar que quedavan presos D. Anton Borrás y Madaco advocat y propietari, diputat per Falset; D. Joseph Oliver, advocat, diputat per Reus, y D. Joan Fontana, advocat, diputat pèl Vendrell, membres de la comissió provincial.

Lo Sr. D. Carlos Montañés, advocat també y diputat suspès pèl districte de Tortosa, anava en aquell moment a enterarse de si s' havia donat compte a la Diputació de la seva suspensió, y 'l Pons Pilat tarragoni també va posarlo pres en companyia dels altres, baix la custodia y vigilancia de la guardia civil.

No n' hi havia prou, y 'l mateix dia, 'ls polissons capturavan a D. F. Roca Sans, director de *El Sufragio*

y a D. A. Madrona, director de *La Opinion* y 'ls conduhian al inundo calabosso número 2 del castell de Pilat.

Perque si Barba Azul tèn un canò, Pons Pilat tèn un castell.

Y darrera l' arbitrariedad, la humillació.

Los quatre di níssims diputats provincials van ser trasladats a la casa de la ciutat en calitat de presos.

Y l' arcalde, D. J. Fàbregas, va estendre un recibo humoristich, que farà ensenyar las dents a n' en Romero Robledo... No s' hi farà poch tip de riure. Diu aixis:

«Recibi del alférez de la guardia civil D. Joaquin Truco, la cantidad de quatro diputados.»

Y viva la gresca.

Mentres tant los detinguts venen sent objecte de las més afectuosas probas de consideració y apreci. Milers de personas han anat a visitarlos y oferirlos sos respectes. De tot arréu reben telegramas y cartas en lo mateix sentit. Y de casi tots los pobles surten comissions envers la capital, per portar als presos l' expresió simpática dels vehins honrats de tota la provincia.

L' opinió 's desvella. Ja era hora. Entre 'ls quatre representants del poble que acaban de publicar una dignissima protesta: entre 'ls directores de dos periòdichs apreciables que prefereixen la presó a passar per una arbitrariedad pagant una multa injusta; entre aquests nobles mantenedors de la dignitat y l' interesa del poble catalá y un Pons Pilat impotent y ple de veri, que fa 'ls últims espeternechs, sense que ni 'ls microbes s' hajan apiadat d' ell prestantse a secundarlo, no hi haurá una sola persona imparcial y de senderi que no 's decideixi en favor dels defensors de la causa popular y en contra dels conculcadores de tolas las lleys y dels trepitjadors de tots los respectes.

Si l' opinió pública de tot' Espanya despertés ab lo brio ab que s' ha mogut la de Tarragona, los Pons Pilats que avuy la martirisan, passarian a la historia, a fer companyia a n' en Calomarde, al Conde d' Espanya y a n' en Gonzalez Bravo.

P. K.

LA CAMPANYA ADMINISTRATIVA.

«i senyors: es la cansó de cada istiu.

Quan la calor apréta y 'ls pochos diputats que quedan a Madrid comensan a trobar pesada la tasca d' haver d' aná al Congrés tres ó quatre horas cada tarde, lo govern tanca las Còrts, los pares de la patria s' escampan en un santiamen, y 'ls ministres, que no volen ser menos, fan lo seu farsellet y se 'n van també per aquestos mons de Déu a pendre banys y a divertirse.

Llavors es quan la *Correspondencia* y 'ls periòdichs que s' ensopegan a ser ministerials publican ab la major formalitat un sueldo concebut en aquestos termes:

«Los ministres A. y B. varen sortir ahir de Madrid dirigintse a tals ó quals establiments balnearis. Lo ministre C. sortirà també, segons nostres noticias, en lo tren correu d' avuy, y demá a primera hora pensan marxar igualment a pendre las ayguas los ministres P. y X. Entre la calma y la tranquilidat que proporcionan las excursions d' istiu, los ministres aludits tenen lo propòsit d' elaborar varios proyectos de suma trascendencia, destinats tots ells a normalisar y a posar en ordre aquest desarreglo tradicional que s' observa en diferents rams de la administració pública, y contra 'l qual clama en vá desde fá molts anys la vèu unànime de la nació.

«Esperém, pues, que 'ls viatjes dels nostres ministres no serán simplement viatjes de recreo y que en un plasso breu lo país tocará 'ls resultats d' aquesta vigorosa campanya administrativa.»

Los que coneixen lo que significa tota aquesta retórica ensucrada, fan una rialleta y 's posan a fé un cigarret sense inquietarse per lo que farán ó deixaran de fer los laboriosos ministres; pero 'ls que encara conservan una mica de candidés ó un resto de fé política, no deixan d' esperar ab certa ansietat los resultats de la campanya, creyant que ha arribat de veras lo moment de fer alguna cosa de profit.

Mentres tant los ministres s' instalan cómodament en los seus respectius retiros; la calor va fent de las sévas, los fills de la patria suan y 'ls pares de la *idem* se ventan tranquilament en las costas del Cantábrich ó en las platjas de Biarritz.

Poch a poquet comensan a arribar noticias que revelan l' estat dels colossals treballs acomesos pèls ministres responsables a fi de portar a bon terme la grrrran campanya administrativa.

Y las noticias diuhen:

«Per cartas de Sant Sebastian sabém que 'l ministre senyor A. ha sigut obsequiat ab un deliciós *banquete* per la colonia de banyistas que, com cada any, s' ha reunint en aquella agradable estancia d' istiu.»

«Segons nos escriu lo nostre corresponsal de Portugal, 'l ministre senyor B. está aposentat desde fá deu dias en casa del marqués de M. prenent part en las freqüentissimas excursions campestres que alli

s' organisan ab lo concurs de un verdader exércit de «distingidas senyoretas y joves de la *hige life*.»

«Lo ministre senyor C. acompanyat de varios amichs y diputats ministerials, continúa 'l seu agradable passeig per las pintorescas costas gallegas rebent obsequis per tot arréu, y no tenint prou temps per correspondre a las amables invitacions que desde varias localitats l' hi dirigeixen. Es probable que la próxima senmana la passi a Vigo, trasladantse després a Pontevedra.»

«Los dias transcorren aquí —'ns diu lo nostre corresponsal de Gijon— d' una manera vertiginosa. Desde que ha arribat lo ministre senyor P. no tenim un moment libre: si més horas tingüés lo dia, més ne gastariam en divertirnos y obsequiar al distingit hoste. Are es una cassera plena d' incidents cómichs y escenas sumament encantadoras; ara un passeig marítim en canoas tripuladas per lo més florit de Gijon, ara una caminada al santuari de la Mare de Déu de la Empenta; ara, en fi, un ball de verdadera etiqueta en lo magnífich palacio dels condes de T. Lo ministre está encantat y si 'l compromís que tèn d' anar a passar uns quants dias a Santander no l' obligués a abandonar nos, probablement permaneixeria entre nosaltres tota la temporada d' istiu.»

«A pesar de lo que asseguran alguns periòdichs, lo ministre senyor X. no pensa deixar per ara la seva quinta de Laredo. Aquest any s' ha reunint allí una Societat sumament escullida, y 'l ministre s' hi troba tant bé que hasta primers d' octubre no efectuará 'l seu traslado a Madrid.»

Endavant: ja ha passat l' istiu; las ovellas tornan al corral y 'ls politichs a la Còrt. L' enredo y la murmuració recobran nova vida, y ab la major frescura del mon la comedia suspena a mitjos de juliol torna a reanudarse a derrers de setembre.

S' alaban y 's rebaixan figuras y figuretas, se barrejan noms. Se forman partits, s' inician disgregacions, se fan discursos y arengas, se fundan periòdichs, s' inauguran cassinos.

Y el globo en tanto sin cesar navega por el piélagó inmenso del vacío.

«¿Qué s' ha fet de la tant ponderada campanya administrativa? ¿Hont son aquells projectes salvadors que havian de convertir la patria en un paradís, fent que tothom pogués tirar gallina a l' olla y 'ls gossos anessin lligats ab llangonissas?

«¿Qué s' han fet?

Ningú se 'n recorda: es a dir, sí; se 'n recordan aquells somia truytas que al sentirne parlar, creyan que, realment, anava de sério.

Las Còrts s' obran; las eternas disputas per alcansar lo poder continúan ab lo vigor de sempre; los que prenen la politica com un ofici treballan com uns desesperats pera conseguir lo que desitjan, y 'l país, enganyat una vegada més, va aniquilantse y aburrintse, acabant de perdre la fé, 'ls quartos y la paciència.

Desenganyemnos y no 'ns fém ilusions; lo joch dels partits monárquichs es clá com la llum del dia: passar l' hivern prometent fer alguna cosa l' istiu, y al ser al istiu pensar com se passarà l' hivern. En pocas paraulas; sostenirse dalt del candelero, trampejant, enredant y recurrir a tots los medis.

Si 'l país desitja de veras una campanya administrativa, es indispensable que la emprengui èll mateix.

Y lo primer que tèn que fé, es administrar una pallissa a tota aquesta cáfila de vidvidors politichs que fan aná la nació com una pilota, compadeixentla hipòcritament y rihentse després, a espatllas d' ella, de la seva bona fé.

FANTASTICH.

QUELL governador de Tarragona tant fiero y tremendo ab la comissió provincial y ab la premsa, no va poder ni saber evitar lo següent:

Que 'l passat diumenje s' anunciés una corrida de toros lidiats per una cuadrilla de senyoretas de aquellas de lloguer.

Que de bonas a primeras los toros deixessin a ditas senyoretas fora de combat, impossibilitadas de corre, perque las camas los tremolavan.

Y que 'l públich, enfutismat, comensés a destruir la plassa, arrencant banchs, barreras, contra-barreras, escalas y vallas, tirant tolas las cadiras al mitj y fins blocs de pedra dels assientos dels tendidos. Total set mil duros de desperfectes.

Vels' hi aquí un cas de *cólera popular*... y 'l governador tranquil y satisfet agafant periodistas y diputats provincials.

Després de haver combatut a n' en Camacho per la projectada venta dels monts públichs, sembla que are en Cos Gayon busca la manera de pulirse ls.

Si tanta gana tenen aquests conservadors, ja 's podrian vendre 'l ánima que 'ls aguanta, que per lo ben arrapada qu' está deu ser un' ánima plena d' unglas.

Per haver dit un periódich de Mataró que havia arribat a aquella ciutat un reclutador carlista que ofería 10 rals d'aris als joves sense feyna, l'arcalde l'ha denunciat.

Are ja ho saben: si venen reclutadors, que vingan: si s'alsan partidas, que s'alsin.

No se si ho fa la gana o qué; pero lo cert es que 'ls esquerrans estan molt nerviosos.

Devegades los moribundos veuen las cosas més clarament que 'ls vius.

Estracto de los Desheredados periódich de Sabadell: «Fá algun temps vá caure malalt lo mestre de Hostalet de Piera, trobantse ab la familia en la major miseria.

COLERA DE REAL ORDRE.—Vá minvant, minvant, fins al extrém de que al mateix Romero Robledo ja comensa a ferli fastich.

Se tracta de una senyora que vá abortar. A pesar de tot vá presentarse a casa seva un delegat ab encàrrech d'estudiar lo cas sospitos y de procedir a la desinfecció, fumigació y acordonament de las cosas, de las personas y del edifici.

sinó cuatro meses después de habersele introducido el microbio en el cuerpo.»

CARTAS DE FORA.—Lo rector de Mollet vá insultar a un vehi honrat de aquella població, enviandli una carta particular y publicand un remitiu en un periódich de Barcelona, plé de injurias é inconveniencias.

Aquí tenen pintat al rector de Mollet, tant apte per cantar lo gori-gori com la palinodia.

¿QUÉ ES AIXÓ?

A UN AMICH DE MADRIT.

Estimat company: Voldria que 'm donguessis descifrada la diabólica xarada qu' estém mirant avuy dia.

ara estigui fent lo mut, sense parlar gens ni mica? ¿Cóm no surt del ostracisme en que s' ha anat a amagá, y vé aquí ab un cop de mà a arreglà aquest embolisme?

C. GUMÀ.

CONTINÜAN las disputas sobre 'l microbio entre en Letamendi, l' Olavide y altres metjes.

Diuen qu' en Martínez Campos ha escrit una carta dihent que 'l govern ha de usar de tots los medis contra 'ls revolucionaris, saltant per sobre de la llei en cas necessari.

Lo gobernador de Bilbao vá veure coronadas dignament las midas de precaució presas contra en Castelar.

No tundas, sino carreras de baquetas son las que reb El Barcelonés dels seus antichs correligionaris y companys.

Si transit gloria mundi, ó com si diguessem: S' ha acabat alló de dormir sobre 'ls llorens y ha arribat l' hora de dormir a la pallissa.»

Copiat del natural en un café de la Rambla. Un concurrent crida al mosso y li diu: —Fassi 'l favor de portarme El Barcelonés de avuy.

Lo jutje de Tortosa vá rebre un ofici del arcalde de un poble de aquell jugat participantli que havian ocrregut alguns cassos de cólera.

Grans disgustos a la terra y al cel. A la terra entre 'ls argenters y 'ls capellans de la Mercé per haver tret aquests a Sant Eloy del altar que ocupava desde temps inmemorial posanthi a Sant Miquel

Sant Eloy hauria enviat padrins a Sant Miquel; pero que t'è por.... Com que l' ditzós arcàngel sempre està ab l' espasa als dits....

Se projecta celebrar a Londres una exposició de invents.

Sr. Romero Romero: ¿vol guanyar lo primer premi? Envihi a Londres una ploma, un tinter, una quartilla y un exemplar de la *Gaceta*, dihent:—Ab aquests quatre objectes no més jo hi inventat un Cólera.

A propòsit de la frasse del *Barcelonès* que deya que vè de la llibertat y vá a la llibertat:

El Barcelonès es un periòdich de vaivén.
Y com que 'ls seus antics companys *La Crònica* y *La Vanguardia* las hi están atissant, *El Barcelonès* pot cantar al compàs de las garrotadas:

Aquel meneo...
y aquel vaivén...

L'escena a Calaf. A l' iglesia hi ha varios devots que observan que a la Verge se li bellugan los vestits.

Gran emoció. Alguns devots preguntan a la Verge si demana alguna cosa. Algú t'è més valor y s'acosta a la imatge a palparli 'ls vestits... y quan menos s'ho esperavan surt de sota d'ells un gat, gros com un canonge.

Vels'hi aquí, com per mor' de un gat corre perill de quedar-se sense feyna una Verge que ab un xich de bona voluntat dintre de poch hauria pogut fer la competència a la de Lourdes.

Malviatje 'l gat!

Dissapte eclipse de lluna.
Dos badochs s' están a la Rambla en actitud de contemplar aquest fenomen.

Un d'ells exclama:—Noy, no veig res.
—Aixó es que ja déu estar eclipsada, respón l' altre. A veure quina hora es, treu lo rellotje.

Per donar gust al seu amich se posa la mà a la butxaca de l' hermillia y 's troba que li penja la cadena.

—Maliatsigal.. Me l' han robat.

—Vaja, home, no t' alteris que si no has vist un eclipse de lluna, al menos haurás vist un eclipse de rellotje.

En un establiment de banys, hi ha una senyora tota bufada, a la qual sembla que 'l rey no li es bon mosso.

—Tú, pregunta un banyista ¿sabs qui es aquella senyora?

—¿Ay, ay, no la coneixes? Es *Sa Insolencia*, la marquesa Z.

—Mamá, ¿qu' es un petó?

—¿Cóm vols que t' ho diga, filla mèva?... Un petó es una tonteria.

—Are ja estich més contenta.

—¿Perqué, filla?

—Perque aixó prova que 'l mèu nuvi es un bon xicot. Figuris que m' està demanant sempre tonterias.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Plan xa-do-ra.*
  2. SINONIMIA.—*Bosch.*
  3. TRENCA-CLOSCAS.—*Mas de las Matas.*
  4. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Llobregat.*
  5. GEROGLIFICH.—*Com més butxins més assessins*
- Han endevinat totas las solucions los ciutadans Pau Trucas y J. Segarreta; n' ha endevinadas 4 Pam y Pipa; 3 Martinet de Sant Martí; 2 Pep Ganguero y Un Artesá; y 1 no més A. Burinaga

XARADA.

Una dona molt quart-quinta que 's diu *Prima-dos y tres* vá comprar *ters D.* Ignés una hermosa y rica pinta; mes la senyoreta *Tot* d' aixó molt se vá enfadar perque no la vá comprar a casa de son nebot.

E. MARISTANY DE MASNOU.

SINONIMIA.

Mira *Tot*, si t' vols curar un bon *tot* has de buscar.

TITÍ DE REUS.

CONVERSA.

—Per pò al Cólera 'l tío vol que marxi.
—Naturalment ¿y donchs que t' vols quedar?
—No; pero ell vol enviarme allá ahont hem dit y encare es pitjor que aquí.

ROCH DE RECH.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
... ..
... ..

Primera ratlla vertical y horizontal: Nom de pobl. catalá.—Segona: se forma ab las olas.—Tercera: una regió de Espanya.

EGO SUM DE REUS.

GEROGLIFICH.

... + ...
Col

+ + 3

FIGURIO DE M.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans Manich, Dos Metjes, Krinst, Antonieta, Collrosat, Fumigat del Masnou, Un fill de D. Filomena: *Lo que 'ns envian aquesta setmana, no fa per casa.*

Ciutadans Pam y Pipa, Titi de Reus, Nas de punta inglesa, Figurio de M., Dos Manxegos, Un Cadavre mort difunt, Ciutada Paco, Nada, nada, santa nit y Carquinyoli de Calé: *Publicarem una part de las endevinillas y trenca-caps que 'ns envian.*

Ciutadans Dos morts de gana, Arengada fresca, Martinet de Sant Martí y Pepet de Arenys de Munt: *Publicarem tot lo que 'ns remeten.*

Ciutada J. R. P. En l' articlet hi ha cosas bonicas; pero 'l tot resulta una mica mansoy.—J. V. y R. V. *Vich*: Sens dupte s' hauran errat de porta: per nosaltres tant res de bó son los carlins com los mestissos.—M. Figuerola Aldroféu: L' articlet está bé.—Pepet del Carril: Está una mica millor, pero l' accent carrega encare sobre un monosílabo y fa que 'l vers no corri prou.—Ciutada T. Mataró y T. V. *Mollet*: Quedan servits.

CLÁ Y CATALÁ

LLISSONS DE GRAMATICA PARDA

DEDICADAS A LA JOVENTUT INEXPERTA,

PER

C. GUMA.

Un bonich tomet de 32 planas en quart, impres ab molt esmero sobre paper superior

Preu: DOS RALS.

OBRA DE ACTUALITAT.

¡ GUERRA AL CÓLERA!

INSTRUCCIONS PER COMBATRE, ESCRITAS EN VERS PEL

Dr. C. GUMA

Catedrático de medicina humorística.

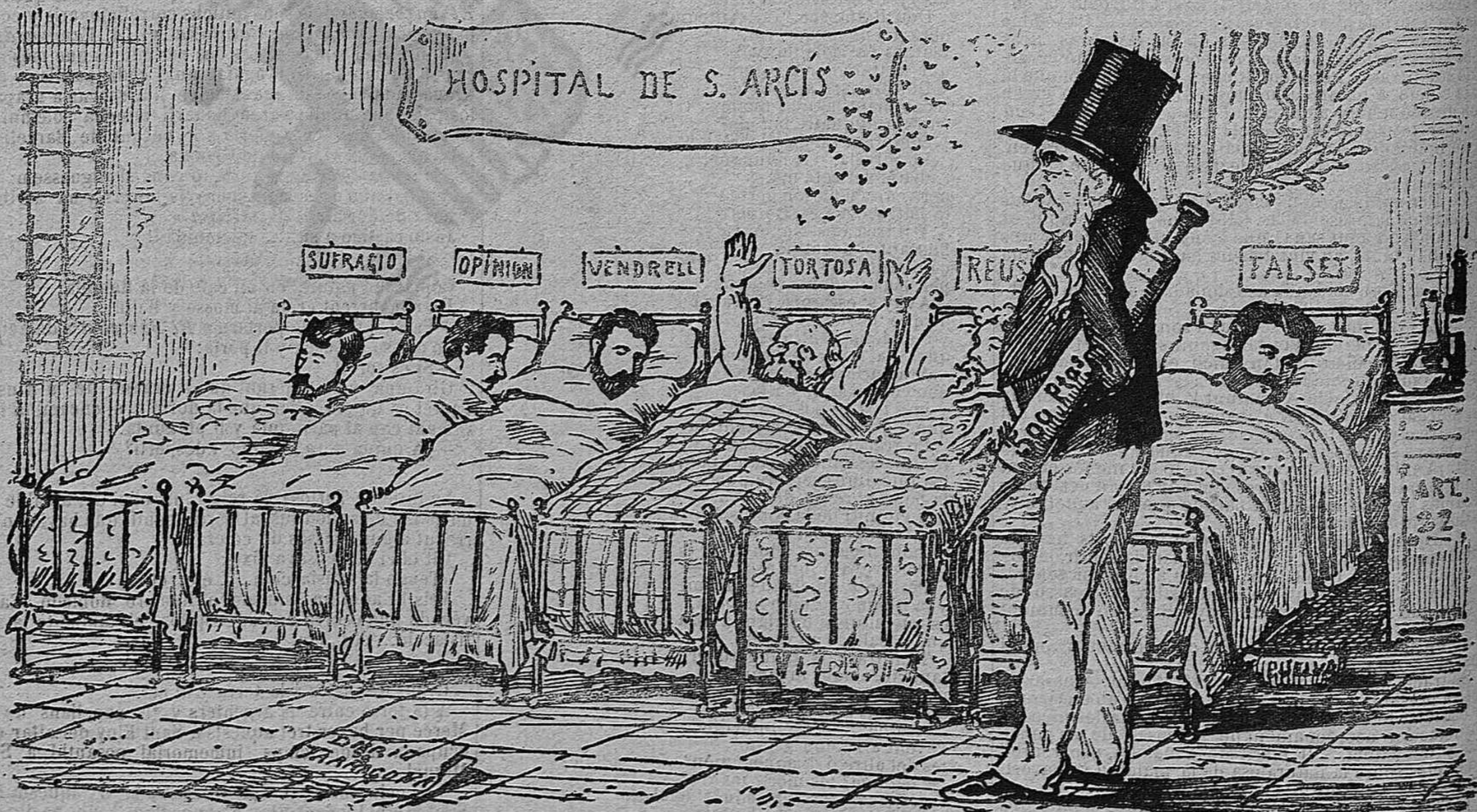
Segona edició.—Preu: ¡UN RAL!

Se ven en la libreria de Lopez y demés principals librerias y kioscos, aixis com en casa dels correspon-sals de LA CAMPANA.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro 21 y 23.

LO CÓLERA Á TARRAGONA.

—S' han empenyat en que no hi ha cólera, y a pesar de las 500 medicinas que 'ls he propinat, lo menos estarán 15 dias a sortir de casa.